

Haberler

Bilinen En Eski Süpernova Patlaması Gözlemlendi

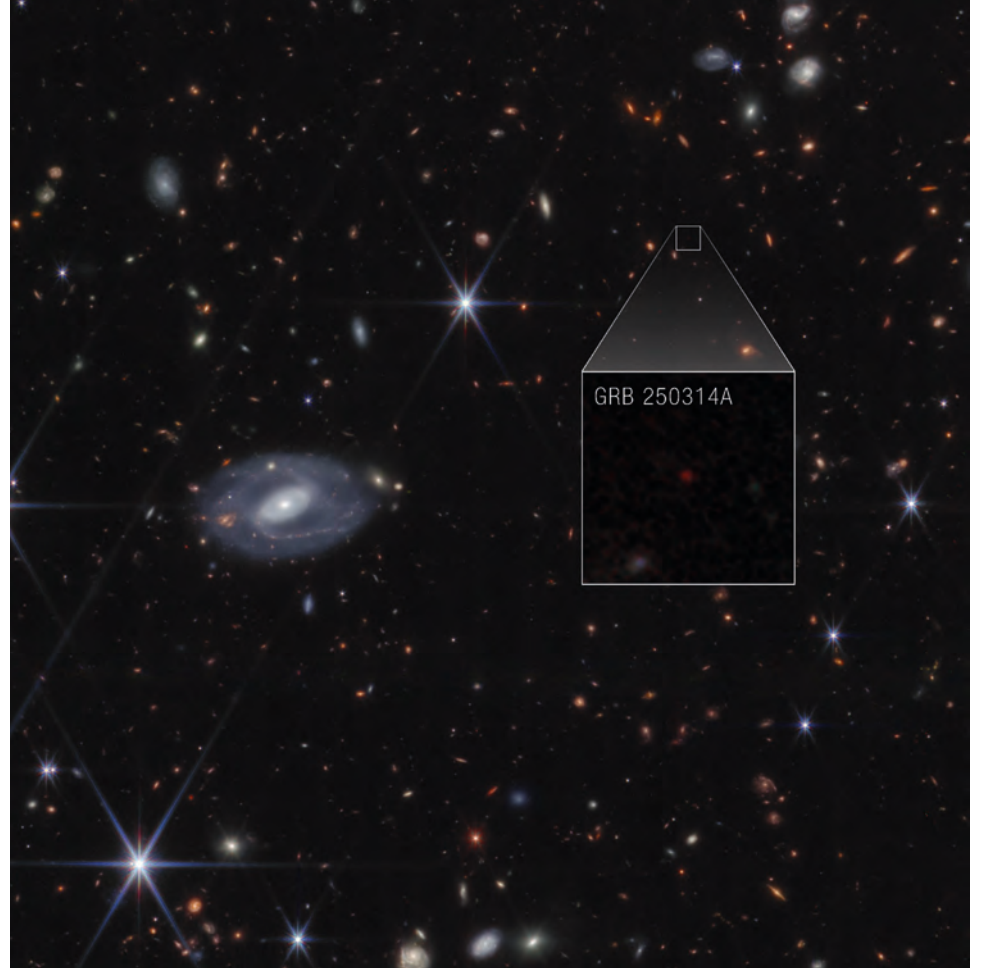
Mahir E. Ocak

James Webb Uzay Teleskobu, evren sadece 730 milyon yaşındayken meydana gelmiş bir süpernova patlamasını gözlemledi.

Kısaca SVOM olarak adlandırılan, Çin ve Fransa uzay ajansları tarafından geliştirilmiş uzay teleskobu geçtiğimiz 14 Mart'ta yaklaşık 10 saniye süren ve GRB 250314A olarak adlandırılan bir gama ışını patlaması tespit etmişti. Gama ışını patlamalarının olası bir kaynağı, yıldızların ömürlerinin sonunda meydana gelen süpernova olaylarıdır.

Gama ışını patlamasını takip eden dönemde dünya genelindeki çeşitli gözlemevlerinin yaptığı çalışmalarla patlamanın gökyüzündeki hassas konumu ve uzaklığı, dolayısıyla günümüzden ne kadar zaman önce meydana geldiği tespit edildi.

Bilim ve Teknik Ocak 2026

Bir gama ışını parlamasının kaynağı olabilecek süpernova patlamasının görünür ve kızılötesi dalga boylarında parlaklığının, gama ışını patlamasından birkaç ay sonra en yüksek seviyeye ulaşması beklenir. GRB 250314A'nun kaynağının bir süpernova patlaması olduğu da James Webb Uzay Teleskobu'nun temmuz ayında yaptığı gözlemlerle doğrulandı.

Evrenin ilk dönemlerindeki yıldızların bileşimi günümüzdeki yıldızlardan farklıydı: İlk yıldızlar neredeyse sadece

hidrojen ve helyumdan oluşuyordu. Bu yüzden evrenin ilk dönemlerindeki süpernova patlamalarının yakın zamanlarda meydana gelen süpernova patlamalarından farklı görüneceği düşünülüyordu. Ancak şaşırtıcı bir biçimde GRB 250314A'nun modern süpernova patlamalarına benzediği görüldü.

Detaylı bilgiye B. Cordier ve arkadaşlarının *Astronomy and Astrophysics*'te yayımladığı makaleden ulaşabilirsiniz. ■

https://www.aanda.org/articles/aa/full_html/2025/12/aa56580-25/aa56580-25.html
<https://www.aanda.org/articles/aa/pdf/2025/12/aa56581-25.pdf>

NASA, ESA, CSA, STScI, Andrew Levan (Radboud University); Image Processing: Alyssa Pagan (STScI)